

Posudek vedoucí práce
Jitka Pašková

Kronika jako literární žánr

Jitka Pašková se v magisterské diplomové práci zabývá kronikou jako literárním žánrem. Věnuje pozornost vývoji žánru od dějepisného záznamu dějinné události v chronologickém sledu, často bez zřetele k vnitřní a věcné souvislosti faktů, ukazuje, jak v důsledku určitých vlivů se původní kronika postupně měnila v kroniku románovou, v epický žánr. Zabývá se časoprostorovou charakteristikou, typem vypravěče a jeho rolí, připomíná postupné sblížení románové kroniky např. S venkovským románem a upozorňuje na přítomnost v tomto venkovského realismu a na jeho podoby.

Teoretické poznatky diplomantka konfrontuje s praktickými opírajícími se o vlastní četbu a konkretizuje je na třech románových kronikách. Jde o čtyřdílnou „novou kroniku Aloise Jiráska Unás, šestidílnou rodovou kroniku Františka Xavera Svobody s názvem Rozkvět a románovou kroniku bratří Aloise a Viléma Mrštíkových Rok na vsi.

Diplomantka postupuje systematicky, promyšleně. Na informaci o autorech, o jejich životě a tvorbě navazuje vždy pasáž zabývající se vznikem příslušné kroniky a její kompozicí. Následuje celková charakteristika díla, v jejímž rámci sleduje prostředí, události, postavy, vypravěče, čas a jeho úlohu. Pasáže o jednotlivých kronikách uzavírají podkapitoly věnované hodnotě každé z nich. Snaží se uvedený postup pokud možno v plném rozsahu uplatnit ve všech třech případech. Klade důraz na to, aby práce byla uspořádána přehledně, logicky. Citlivě a s pochopením pro specifické rysy žánru a zvláštnosti textů kroniky analyzuje.

Analýza diplomantce umožnila nalézt vedle společných znaků daných žánrovou příslušností ukázat i základní odlišnosti plynoucí např. ze směřování autorů k jednotlivým proudům realistické prózy (podle převládajícího tematického zaměření – k venkovskému, městskému), z obrazu zvoleného regionu či místa, z využívání cyklického pojetí času a preferování hlavního hrdiny.

U nás, Rozkvět i Rok na vsi charakterizuje jako díla demonstrující možnosti naplnění žánru románové kroniky a zamýšlí se nad úspěšností využívání specifických autorských postupů. Všechny tři kroniky hodnotí jako díla, která ukázala možnosti žánru i možnosti a schopnosti autorů. Jiráskovo U nás chápe jako základní kámen žánru, který svého vrcholu dosahuje Rokem na vsi. V roli jakéhosi spojovacího článku mezi nimi vidí Svobodův Rozkvět.

Jitka Pašková se opírá o rozsáhlý seznam sekundární literatury širokého záběru obsahového i formálního – monografie, odborné studie, lexikony, encyklopedické práce, syntetické literárněhistorické práce, doslovy a předmluvy k vydání, recenze, kritiky, novinové a časopisecké články i studie o jazyce. Dobře se v této literatuře orientuje, snaží se ji objektivně posuzovat a hodnotit a oddělit dobově podmíněné závěry od trvale platných (týká se především značně ideologizovaných statí Zdeňka Nejedlého o Jiráskovi a jeho díle). Snaha o důkladné poznání a úsilí o co možná přesné vyjádření blíží se textům prostudované literatury ovlivňují jazykovou podobu práce, a to jak složku lexikální, tak syntaktickou a stylistickou.

Práce Jitky Paškové je výsledkem péle, snahy a svědomitosti i zájmu o téma. Doporučuji ji k obhajobě.

Návrh klasifikace: v ý b o r n ě